

Végh József /nevelő tiszt, Pálhalmai Büntetés-
végrehajtási Intézet/:

Tisztelt Tanácskozás!

Ugy tűnik, ahogy az élet egyre bonyolultabbá, nehezebben áttekinthetővé válik, egyre több ember, fiatal akár időlegesen vagy véglegesen az agykérgétől, mint uszósapkától megszabadulni, melyet le lehet húzni és eldobni.

Nem értek egyet dr. Szabó András azon véleményével, hogy a büntetőjog megtorló jellegét tovább kell erősíteni. Ugy vélem, még soha sehol nem vették elejét egy kedvezőtlen tendenciának azzal, hogy a rá kiszabható büntetés mértékét növelték. Nem a kényszerjelleget kellene erősíteni, mert ez kedvezőtlen feltételeket biztosít a gyógyításhoz. A bírói ítélettel alkoholistákkal szemben kiszabott kényszergyógyítás sikeres végrehajtásának is egyik akadálya, hogy hiányzik a kezelték önkéntessége, betegségbelátása. El tudom fogadni, hogy az ítéletvégrehajtás során a betegségbelátás felérteszhető, de ennek kisebb az esélye, mintha valamilyen formában lett volna választási lehetősége a kezeltnek.

Hajlok arra, hogy a jelenlegi jogi szabályozás mellett elfogadjam dr. Frech Ágnes bírónő által alkalmazott ítélkezési gyakorlatot. Elgondolkodtató, hogy a jogalkotók és a jogalkalmazók mennyire nem tudnak egyetérteni és összefogni.

Az a véleményem, hogy a drogfogyasztókat gyógyítani kell, a forgalmazókat, előállítókat pedig büntetni. Javasolom, hogy a kábítószerek és kábító hatású anyagok fogyasztóival szemben olyan ítélkezési gyakorlat alakuljon ki, hogy az eljárás alá vont nyilatkozhasson, vállalja-e a gyógyítást, és meghatározott ideig a gyógyultságot. Ebben az esetben a szabadságvesztés büntetését fel kellene függeszteni, pártfogó felügyelet elrendelése mellett. Akik nem vállalják, vagy más bűncselekmények is társul-

nak a kábítószerezéssel való visszaéléshez, azoknál szükséges csak a végrehajtandó szabadságvesztés és a kényszergyógyítás elrendelése.

Jelenleg kb 1 tucatnyi elítéltem van, akik valamilyen mértékben fogyasztottak kábítószert vagy kábító hatású anyagot. Ők önként keresték a segítséget. Az IMEI azzal küldte vissza őket, hogy terápiás vezetésük indokolt. A helyzet úgy néz ki, hogy a "világtalanok vezetik a vakot", vagyis nem vagyok elég felkészült a velük való foglalkozásra.

Akkor kellene hatályba léptetni a Btk. 70.§ /1/ bek. 4. pontját, ill. a 75.§-t, ha a személyi és tárgyi feltételek biztosítottak. Azokban a nagyvárosokban lévő bv. intézetekben, ill. mellettük kellene létrehozni a kábítószerek kényszergyógyítását végrehajtó csoportokat, ill. intézményeket, ahol viszonylag megfelelő egészségügyi háttér és tapasztalat áll rendelkezésre.

Dr. Ratkóczy Éva hozzászólásában úgy nyilatkozott, hogy a börtön antihumánus intézmény. Óvatosan kell kezelni a volt elítéltek megnyilatkozásait. Mivel kezeltjeik egy része börtönviselt, ezért javasolom, hogy ismerjék meg a börtönöket személyesen, belülről is.

A drogfogyasztás is elemezhető lenne tranzakcionális személyiségelméleti megközelítésben, mint az alkoholista játzmái, vagy Berne által leírt rabló-pandúr játzmák. A kábítószerezéssel életvezetése, élethelyzete speciális szereppel ruházza fel őket. A kábítószerezéssel nyilvánvalóan nemcsak hátrányuk származik, bár ezt hajlandók vagyunk inkább észrevenni, hanem előnyük is. Elodázzhatják problémáik megoldását, átruházhatják azt másokra, hozzájuthatnak olyan dédelgetéshez, "simo-gatáshoz", amelyhez egyébként nem jutottak hozzá gyermekkorukban, de felnőtt korukban sem. Volt olyan elítélte, akit Szegeden kezeltek. Elmondta, hogy ha társai vagy ő valamilyen "balhét" csináltak, akkor bementek az ambulanciára, ahol a rendőrség nem érte el őket. Ő számolt be arról is, hogy milyen kellemes érzés volt, ami-

kor jól "belőtte magát", vagy "falcolt", mert ekkor egy szédülő, fájdalommentes távolságból látta, ahogy körbeugrálták, foglalkoztak vele. Nemcsak a testét, hanem azon keresztül a lelkét is ápolták. Nyilvánvaló, hogy patológiás módon jut szeretethez és odaadásával, a jó beteg szerepével jutalmazza környezetét. Ezzel a magatartásával mind az elsődleges, mind a másodlagos előnyökhöz hozzájut. Csupán a társadalom az, amelyik nem jutalmazza ezért.

A református Lelkész Ur által elmondottak alapján gondolkodtam el azon, hogy vajon a nem egyházi kábitószerelvonás során elég nagy figyelmet fordítanak-e a személyiség önmagába vetett hitére. Van olyan személyiségteoretikus, akinek az a véleménye, hogy az ember önmagában és önmagából teremti meg a maga számára az istent. Ez az isten képviseli ideáljait, törekvéseit és hitét. Vulgárisan fogalmazva, ahogy az ember testét a bőre tartja össze, úgy a pszichéjét a hite.

A drogfogyasztás, ha nem is egyidős az emberiséggel, de mindenképpen igen régi jelenség, már az ősi kultúrákban is fellelhető volt. Társadalmi gyökerű, ezért társadalmi gyógyírt is kíván. El kell dönteni, hogy milyen mértékű drogfogyasztást nem akar megengedni a társadalom, és ez ellen csak társadalmi összefogással lehet küzdeni.

Dr. Bayer István:

Zárszó

A Kábitószer Bizottság nevében szeretném megköszönni a konferencia szervezőinek, előadóinak, a vitában résztvevőknek és a vitavezetőknek a munkáját. Nem kívánom megismételni a vitavezetők összefoglalóit, melyekből egyértelműen kitűnik, hogy a konferencia témaválasztása és megrendezése egyaránt időszerű és szükséges is volt. A Kábitószer Bizottság mindent meg fog tenni annak érdekében, hogy az itt elhangzott javaslatok az arra illetékes, intézkedésre jogosult szervekhez eljussanak és hogy ezekkel érdemben foglalkozzanak. A Kábitószer Bizottság nem hatósági szerv, de - remélhetőleg - katalizálni tudja azt a folyamatot, ami koordinált intézkedésekhez vezethet. Remélem, hogy a Kábitószer Bizottság koordinációs feladatköre nemcsak mindenki által elismert szükséglet marad, hanem minden illetékes szerv által bizonyított igénnyé válik.